

Novi koraki Sovjetske zveze

ske vlade — Gigurtova vlada že odstopila — V Ameriki pravijo, da je to le predigra za sovjetizacijo Romunije — Tudi Turčija se bo popolnoma naslonila na Sovjetsko zvezo V Rusiji 12 milijonov vojakov pod orožjem

Moskva je v Romuniji zahtevala odstranitev totalitarističnega režima in ustanovitev ljud-

LONDON, 23. julija. Reuter. Današnji listi objavljajo iz Bukarešte vesti, ki pravijo, da stoji Romunija zopet pred težko preizkušnjo. Vlada Gigurta, ki je bila ustanovljena, da uvede v Romuniji totalitarni režim v smislu nacionalnega socializma in fašizma, je morala odstopiti, ker je njena tendenca nasprotovala dejstvu, da spada Romunija pod sovjetski interesni vpliv. Pričakovati je torej, da bo dobila Romunija sedaj vlado, ki bo bližja Sovjetski zvezi, in to tembolj, ker so v Berlinu in v Rimu odklonili, da bi se vmešavali v sovjetsko-romunske zadeve.

Odstop na pritisk iz Moskve?

BUKAREŠTA, 23. julija. Ass. Press. Gigurtova vlada je včeraj popoldne ne pričakovano odstopila. V zvezi s tem so se razširile vesti, da se je demisijska izvršila na pritisk Sovjetske zveze, ki je poslala po Stalnu kralju Karolu odločno zahtevo, da se odstrani v Romuniji vlada in sploh režim, ki je Sovjetski zvezi sovražen. Sovjetska zveza zahteva baje v Romuniji ustanovitev ljudske vlade, ki bo nehala preganjati komuniste in posluževati se totalitarističnih metod. Nova vlada naj bi tudi naslonila Romunijo na Sovjetsko zvezo in sodelovala z njo v vseh zunanje-političnih in drugih vpraša-

njih. Na uradnem mestu vse te vesti odločno zanikujejo, vendar se zdi, da niso brez podlage. Počakati bo pa treba še na nadaljnji razvoj dogodkov, zlasti na sestavo nove vlade, da bo mogoče ustvariti pravo sodbo. V Bukarešti so se tudi razširile vesti, da so Sovjetske čete na nekaterih mestih prekoračile novo sovjetsko-romunsko mejo.

Vesti iz ameriških virov

LONDON, 23. julija. Reuter. Vsi londonski listi prinašajo iz Bukarešte datirano vest, po kateri je Sovjetska unija

poslala Romuniji noto, v kateri predlaga, naj bi Romunija preobnovila svojo vlado v tem smislu, da bi se približala tipu ljudske vlade. Tudi ameriški listi prinašajo to vest pod senzacionalnimi naslovi. Tako komentira to vest ugodno celo desničarski list »New York Herald Tribune« in je mnenja, da bi ta nota utegnila biti predigra, kakor je bila ona v treh baltskih državah, ki so neposredno pred zasedbo prejele enake note, ki so vse tri države povabile, naj uvedejo ljudsko vlado. Drugi ameriški listi pišejo, da je v Sovjetski uniji pod orožjem 12 milijonov. Vsak šteje po en milijon ljudi. Vpoklicel se baje nadaljujejo.

Sovjetske čete so se umaknile

BUKAREŠTA, 23. julija. Reuter. Sovjetske čete, ki so v zadnjih dneh prekoračile novo sovjetsko-romunsko mejo in zasedle nekatere romunske kraje, so se zopet umaknile na določeno mejo, ker je Romunija proti temu protestirala.

Tudi Turčija na razpotju

CURIH, 23. julija. »Basler Nachrichten« poročajo iz Budimpešte, da je nastala po vesteh iz Ankare tam močna diplomatska delavnost. Turška diplomacija se ne zavzema samo za ureditev odnosov s Sovjetsko zvezo, ampak tudi za ustanovitev nove balkanske zveze. Kar se tiče Sovjetske zveze, ne gre le samo za sporazum med obema državama, ampak za ustvaritev resnične zveze, ki bi dala podlago za skupno turško-sovjetsko sodelovanje v vseh vprašanih Bližnjega vzhoda in Balkana. Značilno je, da tudi najboljše informirani turški list »Jeni Sabah« že uporablja izraz »zveza« in piše odkrito o možnosti ustvaritve turško-sovjetske zveze v tem smislu, da prevzame Turčija na račun Sovjetske zveze obrambo Bospora in Dardanel. To bi dokazovalo, da so se prej tesni odnosi med Turčijo in Romunijo razbili.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno, vetrovno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 24,0, danes najnižja 14,0, opoldne 23,0.

Aktivnost angleškega letalstva

Manjši nemški napadi na Anglijo — Angleški letalski napadi na nemške letalske, pristaniške, industrijske in prometne naprave — V Afriki le manjše praske

NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 23. julija. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo: Naša letala so izvršila uspešne letalske napade na angleška pristanišča, letališča in tovarne. Nastalo je več eksplozij. V Kanalu se je našim letalom posrečilo potopiti za 40.000 ton sovražnih ladij, zlasti cisternskih. Angleška letala so tekom noči zopet letela nad severno in zahodno Nemčijo in nad zasedenimi pokrajinami na zahodu, a so s svojim bombardiranjem povzročila samo materialno škodo. Pri tem so sestrelili eno sovražno letalo. V celoti je izgubil sovražnik 8 letal, mi pa 1.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 23. julija. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče poročilo: V bojih med 9. in 13. julijem so bile v bitkah na morju nevarno poškodovane angleške ladje: »Arc Royal«, dve vojni ladji vrste »Warspite« ter križarki »Gloucester« in »Arethusa«. Pri tem je bilo tudi mnogo človeških žrtev. Naši lovci so sestrelili sovražni bombnik, Angleški letalski častnik, ki se je spustil s padalom na morje, je bil ujet. V vzhodni Afriki so naša letala bombardirala angleške čete na področju Duna in At Saier; zbito je bilo eno sovražno letalo. Naša so se vsa vrnila. Sovražni napad na Asmaro je ostal brez uspeha. V severni Afriki so naša letala bombardirala Sidi Baranijo in Marso Matruh.

ANGLEŠKE LETALSKE AKCIJE

LONDON, 23. julija. Reuter. Sinočni komunikacije letalskega ministrstva se glasi: V nedeljo ponoči so letala RAF nadaljevala z najintenzivnejšim bombardiranjem sovražnih objektov: letališč, pristaniških, industrijskih in prometnih naprav, petrolejskih skladišč in rafinerij ter koncentracij ladjevlja. Poleti so bili izvršeni nad Francijo, Belgijo, Holandijo

ter Nemčijo. Radiopostaji Bremen in Hamburg sta prekinili z oddajo. Samo na dve tovarni letal je bilo vrženih nad 37 ton ekrazita. Tako so bombniki v valovnih zaporednih napadih nad celo uro obšipavali z bombami letalski tovarni v Wiesmarju, kjer izdelujejo letala Dornier in v Casselu. Opažene so bile silovite eksplozije in ogromni požari. Nadalje so zlasti trpele pristaniške naprave v Hamburgu, kjer je obala totalno razrušena, ter v Rotterdamu. Težko poškodovani so bili nadaljnji objekti letalske tvornice Fokker-Wolf v Bremenu, pa tudi pristaniške naprave. Nadalje so bile poškodovane industrijske in prometne naprave v Gelsenkirchenu, Wiesenburgu, Hamu, Weserju, Göttingenu in Rottenburgu. Letališč je bilo poškodovanih: v Franciji 4, na Holandskem 2, v Nemčiji 3. V Franciji je bil poškodovan prekop Salsette in tvornice v Gentu v Belgiji. Pri vrnitvi je bila potopljena neka 14.000-tonska nemška prevozna ladja. Z vseh teh poletov se 4 letala niso vrnila.

NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 23. julija. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi objavilo, da so nemška letala ponoči poskušala izvesti napade na ustje Temze, na kraje v južnem Walesu in v južni Angliji ter na Škotskem. Žrtev ni bilo. Nekaj zgradb v nekem škotskem mestu je bilo poškodovanih.

NEMŠKA TAKTIKA

LONDON, 23. julija. Reuter. Včeraj zjutraj je bilo nad Kanalom zrušeno nemško bombno letalo. Verjetno je, da so bila tekom dneva zrušena še tri nadaljnja letala. Nemci se pri dnevnih napadih na Anglijo poslužujejo posameznih letal, kot vabe. Posamezna letala lete nižje kakor močnejša formacija, ali pa pristanejo na morju, kakor bi bila pokvarjena. Nič hudega od drugod pričakuje lovci, ki bi imeli napad na posamezno letalo, bi bil kakor nato napaden po večji formaciji, ki bi se strmoglavila nanj z višin.

NAPADI V AFRIKI

KAHIRA, 23. julija. Reuter. Letala RAF so včeraj uspešno bombardirala Tobruk

El Gubi, Bavijo, Asmaro, Barentul in Assab. Južnoafriška in južnorodezijska letala so bila na izvidniškem poletu. Pri tem so napadla sovražno kolono.

KAHIRA, 23. julija. Reuter. Napadi italijanskih letal so se včeraj izjalovili. Pri tem sta bila sestreljena 1 bombnik in 1 lovsko letalo. Tudi napadi na Egipt so bili brezuspešni.

Velik Hullov govor v Havani

HAVANNA, 23. julija. Reuter. Zunanji minister USA Cordell Hull je v včerajšnjem otvoritvenem govoru na panameriški konferenci v Havani svaril ameriške narode pred samozadovoljno mirnostjo, ob naraščajočem pohlepu po osvojevanju, ki ogroža ameriško celino od zunaj. Predlagal je uvedbo kolektivnega nadzorstva nad evropskimi posestmi onih narodov na ameriški celini, ki so prišli ob samostojnost. To pa nikakor še ne pomeni teritorialno osvojitve po ameriških državah, ali raztegnitev njihovega gospodstva nad temi ozemlji, dasi ni mogoče prikriti, da bi vsak prehod teh ozemlj iz rok dosedanjih evropskih posestnikov v roke drugih evropskih posestnikov pomenil usoden pretres ameriških držav samih. Nadalje je Hull svaril pred termitskim delovanjem tuje propagande in ugotovil, da je ta ne-

varnost, ki je zajela velike predele sveta, tik pred tem, da se razširi tudi na ameriški kontinent. Nevarnost obstaja, da tuja propaganda razje ameriške države od znotraj in od zunaj. Priporočal je zato nujno in odločno zdravljenje te nevarne bolezni, da se zavaruje lastna varnost in samostojnost. Medameriški sistem zatorej ne pomeni razširitve hegemonije ene države nad drugimi, ampak pomeni ukrep samoohranitve. Ni nikako ogražanje samostojnosti ameriških republik. Govorec nadalje o gospodarskem sodelovanju in gospodarskem programu držav zahodne poloble, je Hull dejal, da tudi to sodelovanje pomeni obrambni sistem proti gospodarski dominaciji, ki grozi od zunaj, ki pa je obenem namenjeno tudi uspešnemu poblajanju gospodarske depresije navznoter.

Ameriški komentar Halifaxovega govora

LONDON, 23. julija. Globereuter. (Radiogram). »New York Times« komentira, jo sinočni govor lorda Halifaxa in pravijo, da je britanski zunanji minister Hitlerjev apel na razum gladko odklonil. To pa zato, ker Hitlerjeva ponudba ni vsebovala nobene garancije, da bi mogel mir sloneti na pravičnosti. Važno je, vzeti na znanje, da je duh. Velike Britanije nezlomljiv. To pokončno stališče Vel. Britanije bo strašno orožje v veliki bitki, ki pride. Nemčija ne razume angleškega naroda, vendar je spoznala, da bo imela opravka s strašnim nasprotnikom, če v trenutku, kakor je ta, angleški zunanji

minister lahko tako mirno in hladnokrvno govori, kakor je sinoči.

Francoski finančni minister v Berlinu

VICHY, 23. julija. Ass. Press. Francoski finančni minister je odpotoval včeraj v Berlin, da izposluje dovoljenje za prenos svojega ministrstva iz Vichya v Pariz. V Franciji se pojavljajo tudi prvi znaki akcije proti Židom. Tako piše »Paris Solr«: »Mi smo doživeli okupacijo skupaj z Židi, toda sedaj je popolna rešitev Židovskega vprašanja ena glavnih naših nalog.«

Anglija je odklonila mir

Sinoči je angleški zunanji minister lord Halifax v imenu angleške vlade izjavil, da bo Velika Britanija nadaljevala vojno in odklanja Hitlerjeve ponudbe za mir

LONDON, 23. julija. Reuter. Sinoči ob 21.15 je imel preko angleških radiofonskih oddajnic angleški zunanji minister lord Halifax govor, ki je pomenil uradni odgovor na Hitlerjev apel pred nemškim državnim zborom pretekli petek. Lord Halifax je v splošnem dejal:

Gospod Hitler je pozval Anglijo naj se podvrže njegovi volji. Ne bom izgubil nobenega časa za razpravljanjem o dogodkih, o katerih je Hitler govoril in ki so se pripetili od začetka vojne dalje. Hitler pravi, da nima namena uničiti angleškega imperija. Toda v njegovem govoru ni bilo nobene omembe o tem, da mora biti mir zasnovan na pravičnosti, niti besede nismo stišali o tem, da imajo tudi drugi narodi v Evropi pravico do svobodnega samobitnega življenja, do tistega načela o samoodločbi, ki ga je Hitler sam tolikokrat omenil v korist Nemčije. Njegov poziv na nas je imel samo namen, da vzbudi strah pri našem narodu in z nami je govoril v obliki groženj. Njegov molk glede bodočnosti tistih narodov, ki jih je s tega ali onega razloga podjarmil, je zelo značilen. Podoba njegove Evrope čisto jasno izhaja iz govora, je to Evropa, v kateri bo Nemčija gospodovala nad vsemi temi narodi, ki jim je vzela svobodo. Naša podoba nove Evrope, ki sta jo s takim zanosom naslikala Roosevelt in Smuts, je čisto drugačna. V naši podobi vidimo Evropo, ki je svobodna družina svobodnih držav.

Ker obstaja tako osnovna razlika med našo Evropo in Hitlerjevo, nas grožnje ne ganejo.

Hitler je v svojem govoru jasno izpovedal, da pripravlja napad z vso nemško silo na angleško otočje. To je tudi razlog, zakaj v slehernemu kotičku Anglije, v velikih mestih prav tako kakor v najbolj oddaljenih vaseh, najdemo samo en duh, in ta duh je prežet z nepremagljivo odločnostjo v borbi proti sili. Nihče ne dvomi, da bi prišel konec za marsikatero poleg nas, ako bi Hitler zmagal, konec tudi vsega tega, kar mi pravimo, da nam dela življenje vredno življenja. Mi vsi razumemo, da lahko v tej borbi izgubimo vse. Toda vprav zaradi tega, ker so stvari, vrednote, ki jih branimo, vredne slehernih žrtve, se ponasamo s plemenitim naslovom, da smo branilci tako dragocenih vrednot.

Vojne nikdar nismo hoteli. Prav gotovo ni v Angliji nikogar, ki bi želel, da naj vojna traja samo en dan dalje, kot je neobhodno potrebno. Toda mi ne bomo nehali borbe, dokler svoboda za nas in druge narode ni popolnoma zajamčena. Naša želja je, da bi smeli tukaj živeti svoje lastno, samobitno življenje, tako kakor nam je prav, in da ne bi bilo treba neprestano gledati nazaj čez rame, ali morda kakšen član Gestapo ne prisluškuje. Mi želimo služiti Bogu tako, kakor mi hočemo.

Svoje verske svobode, ki je zgrajena na svobodi vesti, mi ne damo. Kajti vest ni vrednota, ki jo lahko mirno izročijo komur koli. Samo v Nemčiji narod svojo vest izroča Hitlerju, tako da je postal stroj, ki izpolnjuje povelja, ne da bi presodil, če so dobra ali slaba. Ko je nemški državni kancler prišel na oblast, je razlagal, da so njegove težnje strogo omejene, da mu leži pri srcu samo dobrobit Nemčije. Toda njegovo mišljenje se je spreminjalo. Danes že zavzema vlogo vrhovnega varuha nad vso Evropo. In že vidimo v bodočnosti sliko nove Evrope, kot si jo je zamislila Nemčija. Na severu vlada Hitler nad narodi, na jugu pa vlada Mussolini ves ponosen na svojo zmago nad Francijo in nad Sredozemskim morjem, katerega gospodar, da je postal. Hitlerjeva moč je postala zakon za usodo ljudi in narodov. Nemčija ima moč, zato naj tudi Nemčija odloča, kako naj se narodi obnašajo in žive.

Nikomur nič mar, če ti narodi to marajo ali ne. Po mnenju narodnega socializma so narodi slabotna bitja, ustvarjena za pokorščino in se bodo kmalu privadila pokorščini svojemu gospodarju.

Nato je lord Halifax govoril o raznih načelih narodnega socializma, ki jih je drugega za drugim zavračal, nakar je nadaljeval, da je dolžnost Angležev, ki so krščanski narod, da se z vsemi silami borijo proti Nemčiji skupno z vsemi narodi

angleškega imperija in z vsemi tistimi, ki ljubijo resnico, pravičnost in svobodo. Vsi ti nikdar ne bodo sprejeli tisti novi svet, ki ga Nemčija ponuja. Svobodni ljudje in ne sužnji, svobodni narodi in ne podložniki nemški, družina narodov, ki svobodno sodelujejo za dobrobit vseh, to so stebri novega in boljšega reda, ki ga angleški narod želi ustanoviti.

Na koncu je Halifax izrazil upanje, da bo angleška država, ki vodi danes borbo zato, da prepreči neizmerno človeško tragedijo, ki bi jo nemška zmaga izzvala, tista, ki bo pokazala smer vsem drugim narodom, smer namreč do boljšega življenja. Lahko smo prav dobro volje, ako gledamo v bodočnost. Nemčija lahko zasaди svoje zastave kjerkoli hoče, toda ako se ji ne posreči, da zruši temelje, na katerih je zgrajena Anglija, bo njen imperij zgrajen na pesku.

Nato je lord Halifax izrazil upanje, da se bo nemški napad ustavil in razbil ob angleški trdnjavi. Halifax je nadalje omenil, da živijo tudi onstran Atlantskega oceana narodi, ki z vedno večjim zanimanjem gledajo na dogodke v Evropi. Ameriški narod prav gotovo ni gradil svojega doma zato, da bi ga sedaj predal. Amerikanci dobro poznajo sedanji položaj, to, kar sedaj v Evropi zmaguje, ni pomerjeno za njegove želje. Lahko smo prepričani, da veliki ameriški narod prosi za našo zmago prav tako goreče, kakor prosimo mi na teh naših angleških otokih.

Halifax je sklenil svoj govor s prošnjo, naj vsi prosijo Boga, da blagoslovi angleško stvar. »Mi in vsi naši dominioni onstran morij stojimo neomajno nasproti zlem silam, ki se dvigajo proti nam in svetu. Zato bomo korakali naprej, videč pred seboj lepoto, pa tudi nevarnost svoje naloge«.

Oskrbovanje Anglije od drugod

LONDON, 23. julija. Globereuter (Radiogram). Ker se je v Avstraliji javilo predčasno nad 80.000 prostovoljcev za vojsko, ki bo poslana na evropska bojišča, je nadaljnje sprejemanje začasno prekinjeno. Armada, ki bo ostala v Avstraliji za njeno obrambo, šteje 250.000 rekrutov. Vežbanje se vrši z vso energijo. Nadaljnje sprejemanje tudi v to vojsko je bilo prekinjeno, ker je večja potreba po delavcih v vojni industriji. Čeprav je Ford odklonil izdelovanje letalskih motorjev za račun angleške vlade,

so vendar njegove velike tvornice v Windhorju ob jezeru Ontario, le nekaj milj onkraj kanadske meje, v polnem obratu pri izdelovanju vojnega materiala za Vel. Britanijo, piše »New York Herald Tribune«. V kanadi izdelujejo sedaj za britansko vojsko 50.000 motoriziranih vozil vseh vrst, je dejal predsednik ene največjih avtomobilskih tvornic v Kanadi, Wallace Campbell. Pravtako izdelujejo podružnice teh veletvornic vojni material za Anglijo v Južni Afriki, Novem Zelandu, Indiji, Malaji.

Lista nove japonske vlade

TOKIO, 23. julija. Domej. Nova Konojeva vlada je sedaj sestavljena in novi ministri so včeraj bili tudi že zaprišeni. Sestavljena je tako-le: predsednik knez Konoje, zunanji minister Jošuke Mačuoča, notranji minister in minister za socialno politiko Eiji Jašui, finančni minister Išao Kavada, vojni minister general Hidecki Tojo, mornariški minister admiral Zengo Jo-

mida, pravosodni minister Akira Kazami, prosvetni minister Kunihiro Hašida, poljedelski minister Talacu Ipičuro, minister za trgovino in industrijo Išizo Kobajaši, prometni minister Sozo Marata in minister brez listnice Naoki Hašino. Japonski tisk je sprejel novo vlado z velikim zadovoljstvom.

Tudi Kanada za Anglijo

OTTAWA, 23. julija. Reuter. Kanadski ministrski predsednik Mackenzie King je včeraj v parlamentu imel govor, v katerem je dejal, da je treba glede bodočega razvoja vojne privedi v čelo najodločnejšo dejavnost v svrhu preprečenja tiranije, bede in uničenja civilizacije. Odločitev, da se vojna nadaljuje, ne zavisi niti od Nemčije niti od Italije, ampak od svobodne volje kanadskega naroda! Bitka se je pravkar šele pričela! Za kanadski narod je Velika Britanija svetišče. Kdor vanjo vdre, vdre v Kanado! Borili se bomo z Britanci ramo ob ramo za socialno pravico in človečansko svobodo!

Pet pomembnih govorov

LONDON, 23. julija. Vsi jutrnji londonski listi posvečajo glavno pozornost dveh važnih dogodkom: včerajšnjega dne: obema govoroma dveh državnikov dveh anglosaksonskih velesil. Tako govor britanskega, kakor govor ameriškega zunanjega ministra, je bil posvečen prav za prav eni in isti stvari: skupni nevarnosti. Oba govora pa še dopolnjuje govor ministrskih predsednikov Južne Afrike, Avstralije in Kanade. Vseh

teh pet govorov izzveni v isto misel, očuvati zamisel svobodnega sodelovanja med narodi.

SODELOVANJE FRANCOSKIH BOMBNIKOV

LONDON, 23. julija. Reuter. Letalsko ministrstvo objavlja, da so pri nedeljskem nočnem zračnem napadu na Nemčijo prvič sodelovali tudi francoski bombniki, ki stoje pod poveljstvom generala de Gaulleja.

AVTONOMIJA PODKARPATSKE RUSIJE

BUDIMPEŠTA, 23. julija. Stefani. Madžarska vlada bo stavila parlamentu predlog za avtonomijo Podkarpatske Rusije. Zakonski predlog predvideva široko avtonomijo, vendar tako, da ne bo škodovala madžarski državnim skupnosti.

POTOPLJEN PANAMSKI PARNIK

LONDON, 23. julija. Reuter. Nemška letala so včeraj potopila panamski parnik »Fostulo« 200 milj severozahodno od rta Finisterre.

»BRAZON« POTOPLJEN

LONDON, 23. julija. Reuter. Nemška letala so potopila angleški rušilec »Brazon«. Pred tem je »Brazon« sestrelil 3 napadalce.

Kongo bo podpiral Anglijo

ELISABETH VILLE, 23. julija. Reuter. Generalni guverner belgijskega Konga je včeraj izjavil, da Kongo trdno vztraja na strani Vel. Britanije. Vsi bogati viri kolonije stoje Vel. Britaniji na razpolago za pomoč v namene vojevanja do končne skupne zmage. Začasno bo vodil posle vlade poseben na novo osnovani odbor v Elisabeth Villeu.

MINSKO POLJE OKOLI IRSKE

LONDON, 23. julija. Reuter. Admirala objavlja, da je bilo položeno novo veliko minsko polje med Anglijo in Južno Irsko v višini Bristolkega kanala. To polje min ima namen preprečiti sovražno izkrcanje, bodisi na Irskem, bodisi v zahodni Angliji.

LOTHIANOVA IZJAVA

WASHINGTON, 23. julija. Globereuter. (Radiogram) Britanski veleposlanik v USA, lord Lothian, je v nekem inter-

vju včeraj na ameriškem radiu dejal: Mi, Vel. Britanija, smo vaša Maginotova črta. Ako se zrušimo, pride vrsta na vas. Mi se napada ne bojimo. Nemčija je prisiljena storiti poskus podjarmljenja Vel. Britanije bodisi s silo, bodisi z zvijačo. Mora to storiti, ako hoče uresničiti svoje cilje. Ako vzdržimo do oktobra, ko se prične slabo vreme, smo že preko nevarnosti. Prihodnja pomlad pa bo dobavala letal iz USA in imperija ogromno narasla.

VOLIVNA ZMAGA SDS

V ogulinskem okraju so bile v nedeljo v Drežnici občinske volitve. Pri volitvah, ki so potekle v popolnem miru, je zmagala lista SDS (Samostojne demokratske stranke), ki je dobila vseh 24 odborniških mandatov.

UTEMELJITEV PRIKLJUČITVE

MOSKVA, 23. julija. Tass. Vlade vseh treh baltskih držav so izdale svečane proglase, s katerimi utemeljujejo sklep o priključitvi k Sovjetski uniji.

Minister SSSR kralju Aleksandru

BEOGRAD, 23. julija. Sovjetski poslanik na našem dvoru V. Andrejevič Plotnikov je obiskal Oplenac in Avalo. Najprej je bil na Avali, kjer je položil venec na grob Nezanega junaka ter počastil spomin na padle jugoslovanske junake. Odtod se je odpeljal na Oplenac, kjer sta ga sprejela topolski župan in upravnik dvorskega posestva. Po sprejemu se je najprej podal v cerkev na Oplenacu. Tu je položil na grob blagopo-

kojnega kralja Aleksandra Zedinitelja krasen venec z napisom »Minister SSSR kralju Aleksandru«. Nato pa si je ogledal umetniške freske, ki so na stenah zadušbine na Oplencu. Popoldne je bil poslanik v Banji, kjer si je z velikim zanimanjem ogledal vinogradniško zadrugo. Tu ga je sprejelo veliko število kmetov. Odtod pa se je odpeljal v Arandjelovac, nato pa se je proti večeru vrnil v Beograd.

Dr. Maček v Hrvatskem Zagorju

ZAGREB, 23. julija. V okviru programa proslav rojstnega dneva voditelja Hrvatov je dr. Maček obiskal v spremstvu svoje rodbine Hrvatsko Zagorje. Po trgih in vaseh, ki jih je obiskal, mu je podeželsko ljudstvo priredilo navdušene sprejeme in pozdrave.

Posebno svečan pa je bil sprejem dr. Mačka v njegovem rojstnem kraju Jastrebarskem, kjer se je zbrala ogromna množica ljudstva. Na pozdrave poveljnika HZ (Hrvatske Zaštite), župana Jastrebarskega ter narodnega poslanca Novosela, se je dr. Maček zahvalil s krajšim govorom, v katerem je med drugim de-

jal: »Pred 20 leti se pri preurejanju Evrope niti malo ni upoštevalo zahtev posameznih narodov, še manj socialnih zahtev. Radi tega se je moralo tako stanje porušiti. Leto 1918 je dočkal hrvatski narod nepripravljen. Sedaj nastopa čas, ko se spet preureja zemljevid Evrope. Tokrat pa je hrvatski narod po zaslugi bratov Radičev in naroda samega, ki se je strnil okoli njegovih idej, pripravljen na to dobo. Danes je ves hrvatski narod prepričan, da se bodo pravično rešile vse njegove zahteve, do katerih ima popolnopravno pravico.«

Novice

Za vse enake dolžnosti in pravice

Potrebna je enakopravnost v izpolnjevanju obvez in ukrepov, ki jih terjajo izjemne prilike

»Politika« prinaša daljši članek, v katerem ugotavlja uvodoma, da je storjeno vse — z zakonskimi uredbami in predpisi —, da bi ostala morala naroda čvrsta. Med drugim pravi pisec: Kljub temu se je življenje ogromno podražilo, deloma opravičeno, vendar ne sorazmerno. Špekulacija cvete. Še do danes niso niti izvedeni neobhodni popisi blagovne rezerve. In kar je poglavito, naši ljudje niso dobili sigurnosti, da je tudi opravičena podražitev izvestnih dobrin pravična.

Napori prebivalstva pri prenašanju težav niso enakomerni. Celi sloji naroda niso imeli niti podlage za prenašanje starih težav, kako bi torej mogli prenašati še nove. Prevladalo je naziranje, ki ga ne zanika niti državna propaganda, da se kupičijo preveliki materialni dobički tako pri posameznih plasteh naroda, kot pri posameznih državljanih...

Medtem ko na primer sledi največji del naroda vsem pozivom oblasti na vaje, ko cele plasti naroda vršijo dela na potrebah državne obrambe, se poslužuje cela kategorija naših državljanov vseh nedovoljenih sredstev in podvzema čisto nedostojne korake, da bi se na vsak način osvobodila obveznosti. Cela kategorija mož poseđa po javnih in nočnih lokalih ter se zabava, dočim so naši delovni ljudje po mestih in vaščani prisiljeni, da takoj zapustijo svoje nedovršene posle, družine in delavnice, da bi se odzvali svojim dolžnostim.

Medtem ko skušajo oblasti na sicer nesistematski toda hiter način izdati predpise, ki so potrebni ne samo radi sedanjih trenutkov, temveč tudi radi bodočnosti naše države in naroda in dokler ima večina naroda samo dolžnosti, izgleda tako, kot bi imele cele tesno povezane plasti samo privilegije. Vse to vpliva zelo težko na narod. To tem bolj, ker je bister in je navajen, da hrup in uživanja in tudi vse posledice hitre obogatitve ter pomanjkanja zavednosti tolmači s praviimi vzroki. Vse to manjšuje edinstveno zavest in domoljubnost, potrebno bolj kot kdaj koli poprej. Zavest o edinstveni skupnosti vseh slojev je možno vzpostaviti s pravičnimi, tudi drakonskimi ukrepi, toda ne samo z zakonskimi predpisi.

Ti ukrepi morajo biti pravični in drakonski za vse one, ki ne spoštujejo zakonskih predpisov, za one, ki jih ne držijo ter jih sabotirajo in izpreobračajo. Posebno mora to veljati za one posameznike, ki imajo samo pravice, dolžnosti pa ne — pa tudi za tiste organe, kateri ne razumejo, da so dolžni skrbeti za pravično in točno izvajanje zakonskih predpisov.

ŠE VEDNO NEPOJASNJENA SMRT

17. t. m. smo poročali o nenadni smrti 15letne Anice Pristovnik iz Dragačeve pri Sv. Marijeti ob Pesnici. Tragično preminulo dekle je bilo pokopano 19. t. m. ob veliki udeležbi součencev in součenk, ki so naravnost zasule mladi grob s cvetjem. Ob grobu pa je spregovoril učitelj Mirko Vauda.

Nenadna smrt nesrečnega dekleta pa je še vedno predmet najrazličnejših ugibanj. Zdravniški pregled je ugotovil, da ni bilo nobenega zunanega znaka smrti. Ni pa bil ugotovljen vzrok smrti, kar bi seveda mogla ugotoviti le obdukcija. Zakaj do obdukcije ni prišlo, ni znano. Gotovo pa je, da bi le obdukcija mogla razpršiti razna ugibanja, ki se sučejo okoli smrti tega dekleta.

je padel v Trnovljah s kolesa in si zlomil roko v ramenu. — Oba so oddali v celjsko bolnišnico.

c Mlatilnica je odrezala tri prste na desni roki 58 letnemu posestniku Ivanu Krajncu iz Lopate pri Celju. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Avtomobil se je zadel v drevo. 60 letna žena kočarja Marija Praprotnikova iz Gomilkega se je z nekim avtomobilistom peljala proti St. Pavlu pri Preboldu. Avto se je med vožnjo zaletel v neko drevo. Praprotnikova je dobila hude poškodbe po glavi in rokah. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c Planinski dom pod Tovstom. V eni zadnjih sej mestnega sveta je bilo obljubljen, da se bo dogradil planinski dom pod Tovstom. Izgleda pa, da bo letos zopet prešlo pletje in stavba bo ostala takšna, kakor je. Medtem je na hribu nad vasjo Svetina zrasla lepa planinska postojanka iz privatne iniciative, ki bo za Svetino tudi važna, utegne pa biti tudi konkurenca domu pod Tovstom, če se bo z dograditvijo istega še dalje odlašalo.

Pluji

p Preminul je po daljši in mučni bolezni 29letni čevljar Avnejčič Franc.

p Požari povzročili 600.000 din škodo. V prvem polletju je bilo v Ptujju in okolici 31 požarov. Med temi je popolnoma uničenih nad polovico domov. Človeške žrtve ni bilo nobene. Povzročeno škodo ocenijo nad 600.550 din. Ugotovljeno je, da je bilo precej požarov podtaknjenih.

p Ne prirejajte neprijavljenih plesov! Ugotovljeno je, da so nekateri gostilničarji pod krinko koncertov prirejali plesse, da izbegnejo zapadlim taksam. To se dogaja predvsem v bližnji okolici. Ti neprijavljeni plesi pa stanejo gostilničarje večkrat lep denar, ko morajo plačati maksimalno takso in še občutno globo.

p Čeprav smo v »Večerniku« opozorili na neurejeno stanje cest pri kolodvoru in drugem drevoredu, katera resno ovira promet, še vedno odločujoči niso poskrbeli, da se popravi cesta.

o Smrt na Veliki planini. V nedeljo se je na Veliki planini smrtno ponesrečil 24letni delavec Friderik Hrovatin iz Domžal. Padel je v prepadi in se na skalovju ubil.

o Vreče iz konoplje. Zaradi pomanjkanja surovov za industrijo jute razmišljajo naši gospodarski krogi o izdelovanju vreč iz konoplje. V Novem Sadu so že pričeli izdelovati vreče iz konoplje.

o V Obrežu obč. Središče je v nedeljo strahovito potolkla toča, ravno tako v okolici Varadžina.

Pismo uredniku

Gospod urednik! — Kakor znano je stopila 1. julija v veljavnost uredba o obveznem pokojninskem zavarovanju trgovskih pomočnikov.

Brezdovmno je to važna socialna uredba za naše trgovske pomočnike, ki bodo na stara leta preskrbljeni. Z isto uredbi so tudi določene minimalne mezde za trgovske pomočnike, ki znašajo din 900. Če pristejemo sedaj to zavarovanje, ki znaša za minimalno mezdo 108 din in še zavarovanje pri OUZD velja trgovca pomočnik ca 1200 din. Res lepo, da se skrbi za trgovske pomočnike in za izboljšanje njih socialnega in gmojnega položaja, a s to uredbi je sprožena druga nevarnost.

Trgovci so danes silno obremenjeni bodisi z davki, ki so različni, bodisi z drugimi dajatvami itd., pa jim še naprej razne dajatve. Seveda trgovci tega ne plača sam, ampak plača vse to konsument, kmet, delavec, uradnik, ki je pa itak tudi v slabem položaju. Na ta način se cene povišujejo. Trgovci sami pa bodo prisiljeni odpuščati pomočnike, posebno na deželi, in bodo imeli več vajencev. Na ta način se zna zgoditi, da se bo v vrstah trgovskih pomočnikov pojavila brezposelnost in tekom let, ko bo dotok naraščaja vedno večji, utegne ta brezposelnost še narasti in imeti slabe posledice.

Zato bi bilo umestnejše, če bi se povišala kupna moč našega konsumenta, povišale plače trgovskim pomočnikom, ki bi to obvezno zavarovanje sami plačevali. Trgovci bi gotovo na to pristali, ker bi se tudi povečali njihovi dohodki. To bi bilo bolj socialno, kakor sedaj, ko se z uredbi enemu skuša pomagati na račun drugega, potem pa se onega, ki se mu skuša pomagati, na drugi strani udari in ga ogrozi z brezposelnostjo. — Deželan.

DEŽEVNO VREME

ima vsaj eno dobro stran. Radi obilnega dežja zelo rasejo gobe. Posebno Prekmurje in Prlekija sta polni te dobrote za našega malega človeka. Nabiranje gob je povsod intenzivno in so gozdovi polni vnetih nabiralcev. Del gob konsumirajo ljudje sami doma, največ jih pa posušijo ter nato prodajo. Pred leti, ko je bil izvoz dokaj dober, so bile tudi cene suhim gobam ugodne. Saj so plačevali trgovci od 50 do 80 din za kg. Letos pa so cene slabše in stane kilogram 30—35 din. Posebna novost je konzerviranje gob. Trgovci konzervirajo gobe in jih v škafih odpošiljajo.

POŠTARSKI KONGRES V NIŠU

Te dni je bil v Nišu kongres jugoslovanskega poštnege uradništva. Spremenjena pravila določajo, da postanejo vse pokrajinske poštne organizacije avtonomne. Vsa društva bodo včlanjena v Zvezd društva poštnege uradništva. V posebni resoluciji zahtevajo poštne uradniki spričo odgovorne in naporene službe izboljšanje gmojnih prilik. Po kongresu so udeleženci priredili več izletov v niško okolico.

Celje

Kaj je z avtomatsko telefonsko centralo?

Že nešteto krat so se po časopisju obnavale neznosne telefonske razmere v Celju. Te razmere postajajo iz dneva v dan neznosnejše. Neprijetne so te razmere za telefonske naročnike, ki si morajo zbrati vse živce, kadar se odločijo zahtevati kako številko. Treba je dosti krat zvoniti in zvoniti, predno se oglasi centrala, ko pa se k sreči dobi številka, pa se pojavljajo drugi nedostatk. Slabo se sliši, govori vse križem, prekinitev med pogovorom so pogoste. Naročnik mora imeti veliko potrpljenje. Neprijetne pa so te razmere tudi za uradništvo v telefonski centrali, ki bi rado ustreglo naročnikom, pa tega pri najboljši volji kljub vsemu trudu ne zmore. Polno je

bilo. Že obljub od merodajne strani, da se bo za Celje in zdraviliške kraje okrog Celja uvedla avtomatska telefonska centrala, k realizaciji teh obljub pa še ni prišlo. Ker postajajo telefonske razmere vedno neznosnejše, je nujna želja in tudi zahteva, da se temu takoj odpomore in uvede avtomatska telefonska centrala v Celju. Zadeva ne trpi več odloga. Celje je tako važen industrijski, trgovski in tujskoprometni center, da so take telefonske prilike, kakor tukaj vladajo, naračnost škandal. Skrajni čas je, da se od obljub preide tudi k izvedbi istih in se te neznosne prilike odpravijo z uvedbo že dolgo obljubljen avtomatske telefonske centrale.

c Pogreb v cvetu mladosti preminule gospodične Tee Čatrove se je včeraj popoldne vršil ob veliki udeležbi občinstva iz Bežigrada na celjsko mestno pokopališče. Pogreb je ob veliki asistenci vodil teharski župnik g. Vesenjaj. Ogromna udeležba ljudi vseh slojev na pogrebu je pokazala, kako priljubljena je bila pokojna Tea in kako vsi sočustvujejo nad bridko izgubo, ki je zadela ugledno rodbino g. Čatra z izgubo hčerke edinke.

c Nočno lekarniško službo ima od 20. do 28. t. m. lekarna »Pri Križu« na Kralja Petra cesti.

c Umrla je na Bregu 14. pri Celju 65 letna žena železniškega upokojenca Marija Rajškova.

c Nesreča na postaji v Štorah. Ko se je peljal 32letni Nikola Savič iz Vladeviča pri Donjem Vakufu v soboto popoldne na vojaške vaje v Maribor, je padel v Štorah pri Celju iz vagona in se hudo poškodoval po glavi. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Borza dela. 20. julija je bilo skupaj v evidenci 251 brezposelnih, moških 134, žensk 117. 10. julija pa jih je bilo skupaj v evidenci 239, moških 177, žensk 62. — Delo je na razpolago: 4 poljskim delavcem, 2 hlapcem, 5 čevljarjem, 1 peku, 1 krojaču, 1 mizarju, 1 mlinarju, 10 deklam, 2 natakarcam, 10 kuharicam, 1 sobarici in 3 služkinjam.

c Novo cesto gradijo iz Stor proti St. Janžu nad Storami in Svetini. Cesta je že zgrajena v precej dolgi progi pod St. Janžem in se bo gradnja nadaljevala sedaj proti Storam, pozneje pa se bo podaljšala še do Svetine. Cesta, vkolikor je že zgrajena, je prav lepa in bo za vsak vozovni promet sposobna.

c Dva nesrečna padca s kolesa. Ko se je peljala s kolesom Karolina Apihova, uradnica Poštne hranilnice iz Ljubljane, ki je bila v Laškem na dopustu v soboto iz Laškega na Rečico, je padla s kolesa in se težko poškodovala po obrazu, rokah, nogah in ramenu. — 42letni Anton Novačan iz Začreta pri Skofji vasi,

„Stari kruh“, ki rase na rži

Predno požanjejo rž, vidiš na Murskem polju, še bolj pa po Medmurju, ljudi, ki hodijo med ržo in nekaj pobirajo. Pobirajo takozvani »stari kruh«, kakor ga imenujejo, in ga nosijo v trgovino, kjer ga dobro vnovčijo.

Ljudje se niti ne zavedajo, kako dobro delo opravljajo s tem, da ta »stari kruh« pobirajo in odvrčajo veliko nevarnost zastrupljenja.

»Stari kruh«, kakor ga imenujejo Murski in Medmurci, so rženi rožiči (hrvaško razna glavica, latinsko secale cornutum), ki se pojavljajo na rži. Ti rožiči so 10—30 mm dolge in 2 do 5 mm debele tvorbe, temno sivkaste barve, navadno na straneh nekoliko upognjeni in žlebljasti. Prelom je raven in notranost je modrikaste sivkaste barve in posebnega vonja. Ti rožiči nastajajo na ta način, da se posebni trosi gljive »Claviceps purpurea Tul.« razvijajo v plodnici rženega cveta. Te gljive povzročijo okužbo rži, da se namesto zrna tvori potem omenjeni sivkasti rožič, ki se stalno razvija in doseže do žetve omenjeno velikost. Takrat so rožiči tudi zreli in padajo s klasov na tla, kjer potem prezimijo. Iz rožičev se potem pomladi razvijajo zopet trosi, ki pridejo potem spet

v ržene plodnice in tako se ta proces ponavlja.

Ti rožiči so zelo strupeni in jih uporabljajo v zdravilstvu. Vprav radi tega jih ljudje nabirajo in prodajajo, a ne vedo kako hud strup nabirajo.

Zmleti rožiči v rženi moki lahko povzročijo akutno zastrupljenje. Saj zadoštuje že 2% te snovi v kruhu, da se človek zastrupi in ima potem trajne bolečine. Pri uživanju večjih količin pa nastanejo potem po zastrupljenju katastrofalne posledice. Človeku odpadajo posamezni deli telesa ali zblazni in končno nastopi smrt.

Zgodovinsko dejstvo je, da se je leta 857. ob reki Reni pojavila epidemija zastrupljenja s strupom iz rožičev, kar so smatrali za kazen božjo.

Snov, oziroma strup, ki ga pridobivajo iz teh rožičev, rabijo v zdravilišču kot zdravilo in je Evropa do 18. stoletja to zdravilo uvažala iz Kitajske. Od takrat pa to zdravilo izdelujejo tudi tu. Zaradi tega so začeli umetno gojiti te rožiče in je povpraševanje po njih vsako leto večje. Tudi na Murskem polju in v Medmurju gojijo te rožiče umetno. Spomladi so s posebnimi aparati okužili ržene kla-

se, pravili so, da rž »cepijo«. Sedaj pred žetvijo pa so rožiče pobirali iz klasov, ker rožiči ne smejo odpasti in ne smejo biti pobrani z zemlje. Razni špekulanti so obljubljali kmetom spomladi precej visoke cene, zato so precej rži okužili in se je sedaj vršil pravi lov za rožiči, a cena je sedaj zelo nizka. Komaj 50 din plačajo za kilogram. Koliko je truda in dela predno naberejo 1 kg teh rožičev, si lahko vsak misli.

Z obiranjem teh rožičev pa je preprečena nevarnost, da bi se večje količine teh rožičev ne pomešale med zrnje. Odvrnjena je s tem akutna zastrupitev naših kmečkih ljudi, ki se ne zavedajo hudih posledic te zastrupitve in nevarnosti okužbe.

Zanimivo je, da smo l. 1924. izvozili 430 kg teh rožičev, dočim je Španija l. 1927. izvozila 74 t. Največ gre v Ameriko, kjer letno uvažajo do 100 t teh rožičev za predelavo v zdravila.

Na Murskem polju in Medmurju je letos precej teh rožičev in bosta ti dve pokrajini nabrali za izvoz dosti, če bi le cene bile boljše, kar bi bilo upravičeno spriču truda in nevarnega eksperimenta, ki so ga naši kmetovalci napravili. Var

Maribor

Italijanski pogoji za dobavo bombaža

Že pred dnevi smo poročali, da je v italijanskih lukah in carinskih skladiščih večja količina bombaža, raznih drugih tekstilnih surovin in ostalega blaga, ki je blokirano. Naši uvozniki so na vse načine poskušali doseči oprostitev tega blaga.

Sedaj se je italijanska vlada odločila omogočiti naši državi oziroma našim uvoznikom, da pridejo do blokiranih tekstilnih surovin, ki so naši industriji tako

kryvavo potrebne. Stavili pa so naslednje pogoje:

1. Vse ono blago jugoslovenskih uvoznikov v italijanskih lukah in svobodnih carinskih skladiščih, ki izvira iz nevojnojočih se držav, se lahko takoj dvigne in prepelje v Jugoslavijo. 2. Blago, ki je namenjeno za Jugoslavijo, pa je frankirano na italijanskega trgovca in izvira iz ene od vojujočih se držav, se lahko oprosti, ako dotični italijanski trgovec dokaže, da je to blago dejansko namenjeno Jugo-

slaviji odnosno jugoslovenskemu uvozniku. 3. Blago, ki je frankirano na jugoslovenskega trgovca in izvira iz ene od vojujočih se držav, pa leži v Italiji, se lahko osvobodi, če jugoslovenski trgovec dokaže, da je to blago v resnici namenjeno Jugoslaviji. V tem primeru mora naš trgovec, odnosno uvoznik, takoj nasloviti prošnjo na naslov: Ministero per gli scambi e valute — Direzione generale epr gli servizi ed esportazioni, Roma.

Zakaj imajo vlaki toliko zamude?

Potniške bagajne so preobremenjene

Od prijatelja našega lista smo prejeli tale dopis:

Letos smo zelo pozno dočakali lepo vreme; posebno ob sobotah in nedeljah izumre Maribor in vsi silijo v naravo na krajše in daljše izlete, posebno na naše Pohorje in obmejni Kozjak, pa tudi dalje na Uršljo goro, Peco itd. Na železnici je ob takih dnevih velika zadrega. Že v čakalnici se komaj prerineš do vhoda, na peronu je kakor v čebelnjaku in v vlaku skoro ne najdeš mesta. Zadnje soboto in nedeljo so imeli vlaki, prav posebno oni, ki pridejo za naše turiste in izletnike v pošte, že pri odhodu iz Maribora precejšnje zamude. Menda izključno iz razloga, ker potniške bagajne na železniških postajah niso mogle zmogavati dela in so odpravljale potnike tudi še tedaj, ko bi moral vlak že davno odpeljati. Ti nedostaki bi se dali odpraviti z večjim številom potniških bagajni ali potom »Putnika«. Velik del turistov in izletnikov, ki si že par dni prej določijo program za nedeljo in zberejo družbo, bi

si že dan pred potovanjem v miru nabavili potrebne vozne karte v lepi poslovalnici »Putnika« na Trgu svobode. Če si

m Naplavljen truplo. Drava je naplavlila na Bregu pri Ptujju truplo 73 letnega Jožefa Bogatina iz Studencev. Omenjenemu sta manjkala na levi roki prstane in mezinice. Pri njem so našli tudi nerazvite fotografske plošče.

m Racija na kolesarje. Zaradi stalnih kolesarskih nezgod so orožniki v Studen-

Ali ste že oddali oglas

posebno številko

»Večernika«, ki bo izšla 3. avgusta 1940

Ne koplji jame drugemu, če nočeš...

V nekem večjem mariborskem podjetju je že 20 let uslužben kurjač S. M. V istem podjetju je po njegovem pripovedovanju tudi nekdo, ki mu delavske skrbi niso prav nič mar in ki hote ali ne hote čestokrat dela krivico delavcem »Slučaj je nanesel«, da je bil M. po službeni potrebi premeščen iz Maribora daleč od svoje družine. Ima namreč ženo in sedem otrok, od katerih je samo eden preskrbljen, za vse druge pa mora skrbeti družinski oče, ki je v 20 letih službovanja pretrpel že marsikatero grenko

M. se je vozil v službo in se po končanem delu vračal k svoji družini. Že se je vdal v težko usodo, ko ga je te dni doletel drug, morda še težji udarec. Po posredovanju »dobrih ljudi« mu je bi-

lo odpovedano upravno stanovanje. Kako naj plačuje mož, ki ne živi pri družini zaradi premestitve, drago stanovanje in poleg tega še preživlja svojo veliko družino? M. se je zatekel na socialno-politični urad mestne občine za pomoč. Posredovali so, toda posredovanje je bilo brezuspešno. M. je prepričan, da mu delajo krivico in da ima »prijatelje« ki mu kopljejo jame, saj ima menda prav isti »prijatelj« na vesti že tri človeška življenja. Trije uslužbenci so si namreč zaradi neprestanih šikan samih končali življenje. Zato nas prosijo, naj javno posredujemo zanj, naj njegovi predpostavljni vendar uvidijo propast njegove nepreskrbljene družine in umaknejo stanovanjsko odpoved ter mu omogočijo službovanje v Mariboru.

SLOVO STEVANA IN DR. BOSILJKE KRAJNOVIČ

Ob svojem definitivnem odhodu iz Maribora se tem potom poslavljam od vseh prijateljev in znancev, s katerimi se nisem mogel osebno posloviti, z zagotovilo, da jih ohranim v trajnem in prijetnem spominu. Stevan Krajnovič, višji komisar.

Ob odhodu iz Maribora smatram za svojo prijetno dolžnost, da se tem potom poslovim od vseh prijateljev in znancev s katerimi se nisem mogla osebno posloviti. Hkrati se tem potom zahvaljujem vsem pacientom, bodisi privatnim bodisi železničarjem, za izkazano mi zaupanje. — Dr. med. dent. et phil. Bosiljka Krajnovič.

OPOZORILO DAVKOPLAČEVALCEM

15. avgusta poteče skrajni rok za plačilo v III. četrtletju v plačilo dospele zgradarine, pridobnine, pavšalnega davka na poslovni promet in luksus, družbenega davka in I. polletni obrok zemljarine. Davčni obvezanci se pozivajo, da poravnajo svoje davčne obveznosti do 15. avgusta, sicer se bo po preteku tega roka uvedlo izvršilno postopanje, odnosno prisilna izterjava ter zaračunali eksekucijski stroški in zamudne obresti.

m Nočna lekarniška služba: od 20. do vključno 26. t. m. lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna »Pri Mariji pomagaj«, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

MILO SE JE PODRAŽILO

Banska uprava je dovolila tvrdki Zlatorog v Mariboru, da sme prodajati Zlatorog milo pri odjemu do 150 kg po 13 din, do 300 kg po 12,75 din, od 300 kg dalje pa po 12,50 din za 1 kg; Zlatorog terpeninovno milo pri odjemu do 150 kg po 14, do 300 kg po 13,75 din in od 300 kg po 13,50 din za 1 kg. Cene pri takojšnjem plačilu in brez vštetega 5% prometnega davka.

m Premeščena sta policijski agent Ignac Jelincič z Jesenic v Maribor in policijski stražnik Karl Jurkovič iz Maribora v Ljubljano.

m Seja zveze slovenskih mest bo 3. avgusta v Mariboru.

m Nova stražnika. Za policijska stražnika-pripravnika sta imenovana pri predstojništvu mestne policije v Mariboru Anton Grešak in Ivan Bratuša.

m 22 kaznjencev so izpustili včeraj na pogojni dopust. Med njimi je tudi več težkih zločincev. Če se bodo lepo obnašali, bodo ostali na svobodi.

m Neki brezvestni avtomobilist je na Aleksandrovi cesti povozil dijakinjo Borislavo Vrenko ter jo nevarno poškodoval.

m Hrvatske gospodinske učiteljice so te dni obiskale Maribor. Po ogledu vinarstva in sadjarske šole so se odpeljale v Svečino, kjer si bodo ogledale gospodinjstvo šole.

m Ob priliki nedeljskega neurja je udarila strela v topol v mestnem parku in ga ob vrhu razklala.

m Okrađeni brivec Seme Jožef iz Radvanja prosi onega, ki ima vse njegove listine, naj jih odda na žandarmerijski postaji v Studencih.

cih priredili v zadnjih dneh racijo na kolesarje, ki so postali že tako brezobzirni, da se vozita kar po dva na kolesu in povzru se brez luči.

m Karambol. V Studencih na Aleksandrovi cesti je neki kolesar podrl kolesarko Ano Fuchs iz Zg. Radvanja. Poškodoval ji je levo roko in kolo. Po nesreči je pobegnil.

m Mariborske gospodinjice se s strahom vprašujejo, ali ne bodo dobile več namiznega olja, ki ga zdaj resnično primanjkuje. Prizadeti so zlasti domači bolniki in rekonescenti.

m Ukradeni kolo. Tovarniški delavci Mariji Stancerjevi je nekdo ukradel izpred neke gostilne na Ptujski cesti kolo »Auhert« z ev. šte. 130883.

m Tatvina otroškega vozička. Državna uradnica Anica Lengerjeva je prijavila tatvino sportnega otroškega vozička, ki ga je imela shranjenega v stanovanju v Gospejnih ulici 9.

m Od doma je pobegnil 9letni Franc Vogrin od Sv. Ruperta v Slovenskih gor. Ker se je potikal po mestnih ulicah so ga prijeli in izročili v mestni mladinski dom.

m Tatvina zlate broše. Reiser Justina iz Studencev je prijavila orožnikom, da ji je brivski pomočnik H. Stevo iz Čakovca ukradel iz njenega stanovanja na dr. Krekovi cesti v Studencih zlato brošo. H. je tatvino priznal ter bil ovađen sodišču.

m Tatvina breskev. Posestnik Anton Zurga iz Gozdne ulice v Studencih je prijavil orožnikom v Studencih, da so mu neki fantalini pokradli z vrta breskev v vrednosti nad 300 din ter poškodovali drevo.

CENE MESA PRI ŠPEHARJIH

Govedina 12 do 14 din, teletina 10 do 14 din, svinjsko meso s kostmi 15 do 16 din, svinjsko meso izluščeno 17 do 18 din, riba 20 din, zajec 16 do 17 din, salo 19 do 20 din, slanina 18 din, pljuča 8 do 10 din, jetra 12 din, reberca 14 do 15 din, glava 8 do 10 din, ledvice 2 do 3 din, noge kom. 1.50 do 3 din.

Kino

* Grajski kino. Ponedeljek in torek Gili v prekrasnem vefilmu Marionette. — Sredo in četrtek veliki ruski film »Raspustin«.

* Union kino. Do vključno torka »Poročnik Repkin« prekrasni češki film iz časa svetovne vojne.

* Kino Esplanade. »Trije valčki«. Razkošni, veseli in zabavni film, glasbe, petja in plesa.

Mariborčani so čez nedeljo pojedli 1416 piščancev

Pravijo, da je kriza, pa se na perutninskem trgu prav nič ne pozna. Nasprotno, sedaj prodajo okoliške kmetice več perutnine kakor pa pred enim letom. Seveda pripomorejo mnogo k tej »kurji« konjunkturi trije brezmesni dnevi, ki so hudo prizadeli zlasti mesojede, ki brez mesa sploh živeti ne morejo. Tudi lepo vreme je vzrok večjega prometa na perutninskem trgu. Zlasti se to pozna ob sobotah, ko se gospodinjice zalagajo s perutinino za nedeljske izlete in za izprehode v vinotoče.

Pasji dnevi v znamenju vremenske krize

Dan sv. Magdalene 22. julija poteni začetek tiste posebne poletne dobe, ki je bila že staremu svetu znana kot doba pasjih dni. Pod to označbo, ki je družbe v zvezi s Siriusom, to je iz ozvezdja Velikega psa tista svetla zvezda, ki v tem času vzhaja in zahaja s soncem, je običajno mišljen čas približno enega meseca največje vročine. Zato pravimo tudi vročini izven te dobe, da je vroče kot v pasjih dneh. Letos je bila sv. Magdalena vse prej ko vroča in sončna. Bodo pa veseli, da ni deževalo; po starih pravih namreč »se dolgo slabo vreme drži, če na dan sv. Magdalene še deži«. Nahajamo pa se tik pred nadaljnjo veliko preizkušnjo: dan sv. Jakoba, kateremu sledi sloveča Porcijunkula. Opozorjamo, da je to leto posebno za to enomesečno visoko poletno dobo zelo važno ne le za vreme v letošnjem božiču in za usodo naših letošnjih pridelkov, marveč tudi za meteorološko statistiko celega stoletja.

PASJA STEKLINA V MARIBORU

Dne 18. t. m. popoldne se je priklatu v mesto majhen žolto-črno-rjav, srednje-kratkot dlakast pes. Na tem psu, ki je ugriznil več oseb in je imel znamki občine Sv. Bolfenk v Slov. gor. šte. 9/40 in 49/39, je ugotovljena steklina. Zato se v smislu živ. kužnega zakona odreja strogi pasji zapor.

Naroča se, da se vsakdo ki bi bil od tega psa ugriznjen, javi takoj mestnemu poglavarstvu, ravnotako je prijavi, če je ta pes ugriznil kaké živali. Vsi psi morajo biti tako zavrovani, da je vsako poškodovanje oseb ali živali onemogočeno, kakor tudi, da je pobeg ali dostop tujim psom izključen. (V zaprtem prostoru nagobčnik, sicer pa veriga ali močna vrvice in nagobčnik). Na cesti se morajo psi voditi na vrvi, imeti morajo varen nagobčnik, da je vsako grizenje in popadanje onemogočeno. Vse mačke morajo biti varno zaprte. Iz območja mestne občine se smejo psi odstraniti le z dovoljenjem mestnega poglavarstva. To pa le tedaj, če se žival pri veterinarskem pregledu spozna za popolnoma nesumljivo. Prepovedano je pse jemati v gostilne, kavarne in druge javne lokale (trgovine, mesnice, tržišča, zabavišča). Vsak pes, tudi z nagobčnikom, se bo izročil konjaču, če bo zaloten brez nadzorstva. Prav tako prosto se potepajoče mačke. Konjač bo v presledkih lovil pse in mačke, ki se bodo potepali. Vsako poškodbo po tujih pseh odn. mačkah mora lastnik takoj javiti mestnemu poglavarstvu, žival pa varno zavarovati do nadaljnjih odredb. Ugriznjene osebe se morajo takoj zglasiti na mestnem fizikatu. Pasji kataster ostane še nadalje v veljavi. Kršenje razglasa se bo kaznovalo po kazenskih določilih živ. kuž. zakona z dne 14. VI. 1928. Predsednik: dr. Juvan, s. r.

Nagrajena izvirna glasbena dela

Na natečaj za izvirna glasbena dela, ki ga je razpisala lani kraljevska banska uprava, je bilo vpisanih 7 glasbenih del in sicer 2 operi in 5 simfoničnih del. Na predlog razsodišča, v katerem so bili gg. prof. Stanko Premrl, v. d. ravnatelja opere Vilko Ukmar, dirigent opere Anton Neffat, profesor Matija Tomc in kot predsednik načelnik prosvetnega oddelka dr. Lovro Sušnik, so bile podeljene sledeče banovinske nagrade:

a) za glasbeno dramska dela — prva nagrada Matiji Bravničarju za opero »Hlapec Jernej« v znesku 7.500.— din (glede na to, da po svoji domači snovi bolje ustreza pogojem razpisa), druga nagrada dr. Danilu Švari za opero »Kleopatra« v znesku din 7.500.—;

b) za simfonična dela — prva nagrada Blažu Arničju za delo »Zalesnik« v znesku 2000.— din, druga nagrada Bogomiru Leskovicu za delo »Domovina« v znesku 2.150.— din in tretja nagrada Blažu Arničju za delo Op. 20-90 v znesku 1000.— din.

o Hudi nalivi ovirajo želez. V zadnjem času skoraj ni dneva, da ne bi deževalo ali celo lilo. Nalivi sedaj zelo ovirajo želez na Murskem polju, Medmurju in Prekmurju, ki je sedaj v polnem teku. Večkrat in celo po dvakrat dnevno, pripodijo nalivi žanjice in kosce z njiv.

Zanimivosti

Kdo so bili vitezi, ki so dvignili slavo otočja Malte

Zgodovina junaškega reda - Krížarski podvigi v Palestini - Beg iz Jeruzalema na Ciper - Boji s sulicami - Šestmesečno obleganje Rodosa - Napoleon likvidator politične in vojaške sile malteških vitezov

Letos bo minilo 140 let, ko je hrabri veliki mojster 26. oktobra 1530 prevzel v svojo posest otok Malto. Od tega dne so vitezi krščanstva postali malteški gospodje.

Ko je Gotfrid Bouillonski pregnal nevernike z Božjega groba v Jeruzalemu so menihi benediktinskega samostana, ki so ga podpirali Amalfičani, skrbeli za romarje na Božji grob. Po ustanovitvi palestinskega kraljestva so jeruzalemski menihi tudi zgrabili za meč, da branijo vero pred Saraceni, meniški red se je spremenil v viteški, obdržal pa vsa verska pravila in bolničarsko službo. Viteži — menihi so sodelovali pri vseh bojnih pohodih, s križem in mečem v roki so oblegali trdnjave ter se branili pred sovražnikom. Ko so bili končno pregnani iz Jeruzalema, so iskali zavetja na Cipru, v pristanišču Limassol je bilo zasidrano tudi njih majhno bojno brodovje. S pomočjo Genovežanov so križarji nato osvojili od Turkov Rodos, ki je postal nekaka avtonomna država z lastno vojsko in mornarico. Država je imela pod seboj še več otokov ob Mali Aziji, kovala je svoj denar in priznala nad seboj le papeško oblast.

V bojnih pohodih so vitezi z Rodosa premagali sultana Mohameda II. Leta 1480. se je njegova vojska pojavila pred Rodosom in ga začela oblegati. Tri mesece so oblegali Turki Rodos, sultan, ki je prej postavil svoj sedež v Carigradu, podjarmil Bosno, Srbijo in Albanijo ter računal z vpadom v Italijo, je bil besen, ko je videl plapolati visoko na zidovju Rodosa zastavo, na rdečem polju srebrni križ, pod vojvodsko krono pa napis: Za vero!

Sultan Soliman, nazvan gospodar morja, je s silno vojsko prišel drugič pred Rodos, 200.000 vojakov je oblegalo majhno mesto, v katerem je bilo 300 vitezov-menhov in prav toliko slug, 5000 vojakov in nekaj tisoč meščanov. Ti so se branili šest mesecev, dokler se Turkom le ni posrečilo vdreti v trdnjavo. Viteze so poklali, meščane mučili, trdnjavo porušili. Kolikor je še bilo vitezov na morju, so ušli v Italijo.

Dne 24. septembra 1530 je kralj Karol V. odstopil redu v last Malto, bližnji otok Goza in otoke Tripolisa. Konec oktobra so se Ivanovci s svojim velikim mostrom naselili v trdnjavi Sv. Angela, na kraju največje luke otoka. Red se je poimenoval poslej Malteški. Zraslo je mesto

La Valetta. Maltežani so križarili po morju in preganjali gusarje. Še enkrat je prišel pred Malto sultan Soliman, oblegal več mesecev otok, a se moral brez uspehov sramotno umakniti v Carigrad. Malteški vitezi so se junaško borili tudi nadalje za krščanstvo. V bitki pri Le-

pantu je planila njih mornarica prva v boj. Ko pa je plul Napoleon s svojimi četami v Egipt, je prisilil Maltežane, da so mu izročili otok. Red je zaman protestiral, moral se je umakniti v Italijo, kjer je nadaljeval svoje delo usmiljenja kot samostanski bratje dalje.

Vsakdanja slika s cest severne Francije. Vračajo se na domove begunci, ki jih je vojni vihar pognal z domačij nekatero celo dailec v južne kraje Francije. Zdaj, ko so to-povi utihnil, jih hrepenenje po domu spet vleče v rodni kraj.

Vojaška samostojnost Rusije na Daljnem vzhodu

Velika razdalja od Karpatov do obal Tihega oceana sili sovjetsko Rusijo, da prav tako skrbno misli na meje Daljnega vzhoda, kakor na one v Evropi. V obrambnem sistemu je na vzhodu Sibirije ustanovila Moskva močno, samostojno vojsko, ki se prehranjuje in oborožuje na licu mesta.

V svoji knjigi »Kitajska v plamenu« piše polkovnik Mahin o rdeči vojski na

Gdynja — Gotenhafen je znova oživila. Pristanišče in tovarne so spet živahne. Primanjkuje le stanovanj. Zdaj gradijo nova poslopja. V prej poljskem pristanišču je dobilo nov dom tudi 3000 baltskih Nemcev.

Prvi vlak iz Osla na Mjösen je vozil 5. t. m. Nemški pionirji so popravili progo, ki je bila razdejana od zadnje vojne.

Muzej knjig in črkopisov je odprt v Lipskem za 500-letnico Gutenberga. V njem je 60.000 zvezkov ter dve dvorani za visok in ploskotisk.

Nemčija bo nastopila na vseh jesenskih velesejnih na jugovzhodu Evrope.

Daljnem vzhodu naslednje:

»Sestav ruskih trup v mirni dobi znaša na Daljnem vzhodu 25 divizij in 2000 letal. Suhozemne sile se lahko v 15 dneh povečajo do 45 divizij. Tihooceanska mornarica se je začela razvijati od pomorske oporišča so zgrajena na Ohotskem morju, v Magadanu, Nikolajevsku na ustju Amurja, v Vladivostoku, v Sovjetski gavanji (Sovjetskem pristanišču) in v Petropavlovsku na Kamčatki. Zadnja baza je v zvezi z ameriški oporišči na Aleutih in Aljaski. Japonska je z vojaškega in organizacijskega gledišča izgubila pravi trenutek za napad na Rusijo. Izgubila je ugodno priliko tedaj, ko je bila sovjetska Rusija po državljanskih vojnah na Daljnem vzhodu zelo oslabiljena.«

— Reci mu za šalo, da je njegova srečka zadela glavni dobiček...

Ločila se je od moža, ker je spal na drevesu

Zena bogatega njunorškega trgovca s preprogami, Huga Erslaimena, je vložila proti svojemu možu tožbo za ločitev zakona zaradi njegove čudne navade. V pritožbi pravi med drugim:

»Mož se je že v začetku zakona pokazal kot velik čudak. Namesto da bi šla skupaj na poročno potovanje, je mož že drugega dne po poroki stopil na luksuzni prekoceanski parnik in se sam odpeljal v Evropo. Šest tednov je bival tam, zahajal je v draga kopališča Francije in Anglije ter se končno vrnil. Toda napravil mi je izredno presenečenje. Dejal je, da ne bo nikoli spal v najini luksuzno opremljeni spalnici, nego zunaj na drevesu, kakor je navajen že od mladih nog. Uredil si je v drevesni krošnji nekako posteljo in se zvečer skobacal nanjo. Ker nisem s svojim protestom dosegla nič, smatram za najbolje, da se od moža ločim.«

Sodišče je dalo razočarani mladi ženi prav in privolilo v ločitev po moževi krivdi.

Skrb za čevlje

Podplati zdrže dvakrat več časa, če jih večkrat namažemo z lanenim oljem. Fino barvano usnje je treba, preden čevlje obujemo, dobro namazati s kremo. Tako se prepreči, da ne vpije usnje prahu, ki mu škoduje.

Razpokano usnje osvežimo tako, da ga tremo z enako mešanico lanenega olja in kisa. Laneno olje je treba prej prevreti, po ohladitvi mu dolijemo kisa.

Podplate otroških čevljev je treba dvakrat z zavretem čevljarskim klejem dobro namazati. Tako postanejo vztrajnejši in ne prepuščajo vode. Drugič jih namažemo s klejem, kadar se je prva maža že dobro posušila.

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

54 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

»Kdo ve?«
»Kje naj vas poiščeva?«
»Vrag vedi, kje!«
Krisa je privlekel iz notranjega žepa steklenico vodke.
»Torej zalijemo dogovor?«
Angel je pritrdilno zakašljal ter pulnil dim proti stropu. Krisa mu je ponudil steklenico. Angel je izvilkeel zamašek, s prstom je pokazal na polovico steklenice, nagnil glavo ter pil v grgrajočih požirkih, da mu je jabolko poskakovalo gori in doli.

Ko je odstavil steklenico, jo je pazljivo pogledal. Zares: izpil je toliko, kolikor je rekel. Steklenico je dal Krisi, ki je tudi izpil svoj del ter nato dal steklenico meni, Angelu pa je dejal:

»Kje se torej sestanemo?«
»Zvečer... pri Kentauru... kakor angelčki!«
»Imenitno! Zdravstvuj!«
Ko sva odšla, sem pripomnil Krisi:
»Ta je vendar zares blazen!«
»Pameten blaznež!« mi je odvrnil Krisa.

Zvečer sva se namenila proti trgovcu Kentauru, ki so ga vsi v mestu smatrali za blaznega. Morda zategadelj, ker je dajal blago divjakom. Ponujala so se mu

sicer tudi druga krđela, toda on je dajal blago že tretje leto divjakom...

Divjaki so mu prirejali »poteze«, toda on ja zatisnil oko: »Poznam vas!« Pa je prišel znova napad! In Kentauer je znova zatisnil oko, nekoliko divjakov pa je poklical k sebi na vodko. Dejal jim je:

»Torej, fantje, če se to še enkrat zgodi, potem boste nesli čez mejo slamo! Jaz pa pojdem z vami!«

Za nekaj časa je groznja zalegla. Petkrat ali osemkrat so zares nesli »pošteno« čez mejo. Kentauer si je opomogel. Ustanovil je tovarno mila v Vilni, tovarno črnila in tovarno čokolade v Grodnu. Vse tri tovarne so bile plod njegove spretnosti. Mimo imena Kentauer, ki ga je imel po začetnicah svojih tovarov, so mu tudi rekali — Fabrikant. Ko so divjaki videli, da trgovec bogati ter ustanavlja tovarne, so mu jeli uganjati »poteze«. In Kentauer je pričel pešati. Znova je poklical k sebi divjake... in spet si je opomogel. In tako je vozil z njimi že tri leta.

Okoli Kentauerjeve hiše so se plazili fantje. V skupinah po dva, trije, celo štirje. Nekatere je Krisa pozdravil.

»Kje je Kentauer?« je vprašal.
»S sumcem sedita.«

»In pijeta žganje«, so dostavili fantje.

Pomešala sva se med fante. Kmalu je pripeljal skozi glavna vrata velik voz. Na njem so sedeli Angel, Sumec in žid Berek Pogrebničnik, ki je spremljal krđelo. Konje je vodil Kostja Kulhavi, Kentauerjev hlapec. Angel je poklical nekega fanta ter mu nekaj naročal. Fant je prikimal. Kostja je spet pognal in voz je izginil na ovinku.

Fantje pa so krenili v manjših skupinah proti Duškovu.

Kmalu za Vigonči je stopil iz gozda Angel. Počakali smo še ostale, nato pa smo zavili globoko v gozd.

Ob veliki grmadi vejevja se je Angel ustavil. Tu sta bila tudi Sumec in Berek Pogrebničnik. Angel je jel vlačiti izpod vejevja nahrbtnike. Malomarno jih je metel na tla in glasno štel: »...eden, dva, trije...« Našel jih je osemnajst. Potlej se je obrnil k nam:

»Pograbite nahrbtnike kakor angelčki!«

Prezgodaj je še bilo, da bi odrinili na pot. Fantje so se porazgubili po gozdu. Lomili so močne veje ter si rezali palice in kije. Tudi Krisa in jaz sva si urezala debeli gorjači. Nato smo se vsi zbrali ob grmadi vejevja, polegali na mah ter kadili.

Bilo nas je devetnajst. Blizal se je večer. V gozdu je bilo čedalje temnejše. Angel je pristopil h grmadi, ter izvilkeel veliko vrečo, polno steklenic žganja. Našel jih je devet ter dejal:

»Ena steklenica za dva! Kakor za angelčke!«

Fantje so pričeli piti. Angel pa je skrbno zavezal vrečo ter jo izročil Sumcu kot dodatek k nahrbtniku:

»To poneseš ti! Pa nikar ne pobij vsega!«

Sumec je godrnjaje vzel vrečo. Fantje so pili. Nekateri so se dušili ob žganju ter so kašljali. Razlegali so se veseli glasovi in smeh. Stemnilo se je.

»Tako, divjaki, zadenite nahrbtnike!« je kričal Angel.

Vsi so vstali ter si jeli pripenjati jermenje. Nahrbtniki so bili težki. Nostli smo usnjene podplate in kože. Sicer cenejše blago, toda dobiček je bil tristo odstoten.

»In sedaj tišina! Niti besedice!« je ukazoval Angel ter krenil na pot.

Nekdo mu je odgovoril s krohoto. Drugi je spet zažvižgal. Krđelo se je pomaknilo naprej. Fantje niso bili tihi ter se niso ravnavali po navodilih. Lomili so veje, kašljali, kleli, se smejali ter se raztegnili na četrt kilometra. Angel se je nekajkrat ustavil, grozil je s pestmi, toda zaman. Nato pa je jel tako hiteti, da smo morali teči za njim.

Jaz in Krisa sva šla sredi krđela. Sprva me je presenečalo tako vedenje tihotapev. Pa sem se ga privadil kaj naglo. Žganica me je pogrela, nepreviden pohod fantov pa mi je pregnal sleherno misel na nevarnost.

(Dalje.)

Sport

Teniški dvoboj Maribor-Beograd

V TOREK IN SREDO POPOLDNE NA IGRISCIH ISSK MARIBORA V LJUDSKEM VRTU

Dones popoldne se bo pričel na igriščih ISSK Maribora v Ljudskem vrtu dolgo napovedani teniški dvoboj med zastopnikoma BTK Milanom Branovičem, ofi- celnim prvakom Srbije, ter Borisom Smerdujem na eni strani in najmočnejšo ekipo ISSK Maribora na drugi strani. Gosta sta dosegla v planiškem turnirju vrsto lepih uspehov, tako da čaka naše igralce nad-

vse težka naloga. Maribor bo postavil dva teama v sledečih postavah: I. Albaneže-Korenčan, Skapin-Tončič, II. Kirbiš, Jagodič-Kobi-Vute. Tekmovanje se bo pričelo oba dni ob 15., na sporedu so vsak dan po 4 singli in igra v dvojce. Cene so jako popularne (10.—, 5.— in 3.— din), tako da bo vsakemu prijatelju belega športa omogočen posest.

Rezultati teniškega turnirja v Planici

Planica uživa svetovni sloves radi tamkajšnje mamutske skakalnice, sedaj pa je na najboljši poti, da se proslavi tudi z velikimi teniškiimi napravami SK Ilirije ter dobi mednarodni sloves kot center teniškega sporta. Otvoritveni turnir je združil elito slovenskega in srbskega tenisa. Nastopila sta poleg drugih gostov igralca BTK Boris Smerdu in Branovič iz Beograda ter med drugimi slovenskimi igralci sedaj brez dvoma najmočnejša trojica Albaneže in O. Blanke iz Maribora ter Šivic iz Ljubljane. V singlu gospodov je Boris Smerdu v finalu premagal Branoviča, ofi- celnega prvaka Srbije, z 2:6, 6:4, 6:3. Branovič je v semifinlu odpravil Blankeja po trdem odporu z 2:6, 4:6, dočim je v drugem semifinlu izpadel Bogdanovič proti Smerduju z 1:6, 2:6. Srečanje obeh Mariborčanov je prineslo zmago Blankeju s 6:4, 3:6, 6:1. Oba sta pa tudi dobro odrezala proti Ljubljancem. Blanke je premagal Šivica 8:6, 13:11, Albaneže pa dr. Smerduja 6:4, 6:2. Zmagovalka v damskem singlu je postala gđc.

Dragica Mitičeva iz Beograda, ki je v finalu izločila go. inž. Ezo Serbec-Maire s 7:5, 6:2. Zmagovalca v dvojce sta Bogdanovič-Boris Smerdu, ki sta v finalu premagala beograjski par Branovič-Bojović s 6:0, 6:2. Mariborski par Albaneže-Blanke je izpadel proti kombinaciji Šivic-dr. Smerdu s 3:6, 4:6.

XI. sportni dan na Jesenicah

SK Bratstvo je pri XI. sportni dan, ki je ob sodelovanju sportnikov iz vse Slovenije pokazal lepe uspehe. Spored je bil kaj pester, v atletiki in nogometu so sodelovali tudi člani mariborskega Železničarja ter Ipavec, član PSK. V nogometu so nastopili sledeči nasprotniki: jun. Kovinar—Bratstvo 2:0, jun. Železničar—Bratstvo 7:0, Slovan, Naklo—Bratstvo II 1:0, Gradjanski, Zagreb—Bratstvo 6:5.

V table-tenisu je v konkurenci moštev v finalu Hermes premagal Planino s 3:1. Sodelovalo je 18 klubov. V singlu je Marinko (Hermes) v finalu premagal Kročiča

(Mladika), v dublu pa sta zasedla prvo mesto brata Vrečič (Celje).

V okviru boksarskega večera je bilo najzanimivejše srečanje Mariborčana Ipavca (PSK) z Balonom, ki ga je slednji odločil v svojo korist s 125:105 točkam.

V atletiki je Maysar, član ljubljanske Planine, dosegel nov državni rekord v metu kopja s 62.59 m, pa tudi sicer so bili postavljeni prav dobri rezultati. Med drugim je junior Bačnik (2) zasedel 3. mesto v teku na 100 m s časom 12.3, prvo mesto v skoku v daljino s 601 m ter prvo mesto v metu krogla z 12.13 m, Leban (2) je skočil v daljino 5.85 m (2. mesto).

s Ljubljanska Slavija je porazila na Raketu SK Javornik v prijateljski tekmi s 3:1 (0:1).

s Juniorski dvoboj mestnih reprezentance Zagreba in Splita se je v Zagrebu končal z zmago domačinov v razmerju 58:36 točkam.

s Nov švedski rekord v jadralnem letenju je postavil švedski dijak Laften. Vzdržal je v zraku 4 ure 49 min.

s Mariborski plavalni klub, službeno: Za dvoboj s SK Ilirijo v Ljubljani odredjam sledeče moštvo: Zlatič, Jandl, Braniselj, Dornik, Petek, Voler, Zimic, Jankovič, Golež Amalietti Lampret. — Tekmovalci morajo biti 24. t. m., ob 9. na glavnem kolodvoru ter se javiti kapetanu moštva g. Zimicu. Prinesite plavalke in trenirke.

o Žrebce iz Mote, ki so državna last in so radi požara v zadrugi žrebčarni zgubili streho, so sedaj preselili v drž. žrebčarno na Ponoviče. Če zadruga ne bo dobila podpore za zgradbo žrebčarne, bo imelo to brezdomno hude posledice za muropoljsko konjerejo. Zato vsi pričakujejo, da bo podpora prišla kmalu in bo še pred zimo žrebčarna zopet zgrajena.

40LETNICA GOSPODARSKE ZADRUGE V SREDIŠČU

Pred 40 leti, t. j. 22. IV. 1900, so si podjetni Središčani na pobudo tedanjega župana g. Jos. Šinka ustanovili svojo lastno Gospodarsko zadrugo z namenom »pospeševati gospodarske koristi svojih članov«. Danes šteje zadruga 77 članov. bi jih pa pri vsej svoji koristnosti štela lahko še trikrat toliko. Največji uspeh zadruginega delovanja se posebno lepo opazuje na čisti pingavski pasmi goveje živine in njenih plemenjakov, ki jih za drag denar na vse strani razpečava. Vaze- n je njen sklep od 13. III. 1910, »da zadruga tujejezičnih revizijskih poročil ne bo več vzela na znanje«. In tako je tudi ostalo. Preko štirih desetletij jo je vodilo samo pet načelnikov in sicer so to gg. Ivan Kolarič, oče sedanjega župana, od 1. 1900—1907 in od 1. 1915—1921, Jurij Polanec od 1. 1907—1912 in od 1. 1913 do 1915, Anton Plepelec od 1912 do 1913, Feliks Horvat od 1921—1934 in Anton Tkalec od 1. 1934 naprej. Zadruga prav živahno posega v gospodarsko življenje svojih članov. Tako je n. pr. že nakupila 13 raznih gospodarskih strojev, med drugim tudi veliko mlatilnico in mnogo prvovrstnih plemenjakov. Prometa v preteklem letu je imela din 42.800, rezerv. sklad pa je narasel na 40.658 din. Tajniške posle vodi že peto leto g. Mirko Plepelec.

Darujte za Sokolski dom!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za to oglašje je din 10.—. Družbe, preklic. dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za to oglašje je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpsolati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Iščem popolnoma samostojno SLUŽKINJO k 2 mesečnemu otroku. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 5639-2

FRIZERKA

mlajša moč, dobi takoj stalno mesto. Salon Knez, Kneza Kocija 24, Maribor. 5643-2

SLUŽBO IŠČE

Grem za POSTREŽNICO ves dan ali predpoldne. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 5638-3

STANOVANJE ODDA

ODDAM STANOVANJA v novi zgradbi, enosobna, komfortna, v Mariboru. Poštelska 14, zraven ljubljanske ulice. 5641-5

DVOSOBNO STANOVANJE sončno, se odda mali mirni družini 1. avgusta. Ogled po popoldnevih Dušanova 9. 5646-5

POSEST

PARCELA na prodaj, Pobrežje, Lovska ul. Vprašati Gregorinova 7. 5645-11

ŠIRITE »VEČERNIK«!

ZRAČNE SIRENE
s komprimirano zmesjo
GASILNI APARATI
za pogasitev požarjev s specialno kemijsko zmesjo
KISIK 99.7%
za sklonišča proti napadom iz zraka
Izdajajo tovarna „UNION“, Zemun, Radnička br. 1
Telefon 37-066

Spomnite se CMD!

TRAVNIK ALI NJIVO kupim v okolici Maribora. Plačam takoj. Pobrežje pri Mariboru, Jadranska ulica 3. 5640-11

Molecim
DIN 2-
UNION
ZANESLJIVO
UNIČUJE
MOLJE IN NJIHOV ZAROD

VEČJA PARCELA v magdalenskem predmestju na prodaj. Ponudbe pod »Parcela« na ogl. odd. lista. 5642-11

VAJENCI-(KE)

Učenca
sprejme trgovina

Deaga Rasina
Vetrinjska ul. 26.

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«

Hišni posestniki in najemniki, pregledajte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

ŽENSKI KOTIČEK

Za potovanje

kovčke, kopalne torbice, nahrbtnike itd. priporoča

Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova cesta 13. 5164-18

ASTROLOŠKA SPECIALISTKA MME. FELICITAS sprejema na posebno željo klientov, le še nekaj dni. Sodna 26 III/8. 5634-18

Oglašujte!

CENIK KNJIG o S. S. S. R.

Stanko Dornik: O sovjetski zvezi din 12.—
Vuk Dragović: SSSR „22.—
Avgust Cesarec: Putovanja po sovjetskem savezu na Uralu in na Volgi „550
Prof. Nikolaj Mihajlov: Prirodna bogastva sovjetske unije „66—
Dr. Aleksije Jelačić: Rusija in Balkan „1650
Aleksander V. Isačenko: Ne bojmo se rušine „88—
Prof. J. Orožen: Učbenik rus. jezika „40—

TISKOVNA ZADRUGA
Maribor, Aleksandrova c. 13, telefon 25-45

Nasza iskreno ljubljena mati, tašča in stara mati, gospa

Helena Pukl

gostilničarka in posestnica

nas je po kratkem trpljenju v 89. letu starosti, po prejemu sv. zakramentov, 21. julija, ob 4. uri za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 23. julija, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Razvanju v družinsko grobnico na vaško pokopališče.

Sv. maša zadušnica bo 24. t. m., ob 7. uri v cerkvi Sv. Mihaela v Razvanju.

Razvanje, Poljčane, Maribor, 22. julija 1940.

Konrad, Franc, sinova; Roza Drofenik, Jožefa Černe, hčerki; Marija Pukl, snaha; Franc Černe, zet; nečaki in nečakinje.